

altın konusunda olduğu gibi bu yasağın da dışında tutuldukları anlaşılmaktadır.

Gerek Resûl-i Ekrem'den gerekse asırlardan nakledilen çeşitli rivayetler ve uygulamaları örnekleriyle fakihlerin kendi dönemlerindeki örf ve âdetler, erkek ve kadına yönelik yasak ve cevazın sınırları, ipeğin ev eşyası veya elbisede aksesuar olarak kullanılması, başka bir cins iplikle karışık dokunması halinde hükmünün ne olacağı gibi konularda farklı görüşlerin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Hadiste geçen "erkekler" ifadesinin genelliğinden hareketle Hanefîler erkek çocukların da yasak hükmüne girdiğini, ancak mükellef olmadıkları için kendileri günahkâr sayılmasa bile büyüklerinin günahkâr olacağını belirtmişlerdir. Aynı gerekçeyle Şâfiî, Hanbelî ve Mâlikî mezheplerinde bir görüş bu yönde olmakla birlikte Şâfiîler'de kuvvetli görüşe ve diğer mezheplerdeki bir görüşe göre ise çocuk mükellef olmadığından ona ipek elbise giydirilmesi haram değildir. Şâfiî mezhebinde bir görüş bunun yalnız bayram günlerinde, bir görüş de alışkanlığa yol açmaması için yedi yaşından önce câiz olduğu şeklindedir.

Bazı hadislerde yasağın mutlak olarak ifade edilmesi (İbn Mâce, "Libâs", 19; Ebû Dâvûd, "Libâs", 11; Şevkânî, II, 93), bazılarında giyimle kayıtlanması (Tirmizî, "Libâs", I, ayrıca bk.) sebebiyle ipeğin yaygı, minder ve yastık olarak kullanılması hususu da tartışılmıştır. Şâfiî, Hanbelî ve Mâlikî mezhepleriyle Hanefîler'den Ebû Yûsuf ve Muhammed'e göre elbise yanında bu tür kullanım da erkeklerle haramdır. Ebû Hanîfe ise yasağın giyimle sınırlı olduğunu ileri sürer. Bazı Hanbelî âlimleri elbise dışındaki yasağın kadınları da kapsadığını belirtirken bazıları aksi görüşü savunur. Şâfiî mezhebinde sahih kabul edilen görüş de bu yasağın kadınları kapsamadığı yönündedir. Ayrıca Hanbelî ve Şâfiîler, diğer iki mezhebin aksine ipeğin duvara süs olarak asılmasını da haram kapsamında değerlendirmişlerdir.

Elbisenin astarının ipek olması durumunda üç mezhebe göre giyilmesi haram, Mâlikîler'e göre ise ipek kısmının daha çok olması durumunda haramdır. İpeğin başka bir cins iplikle birlikte dokunması halinde genel olarak yasak hükmü için ipeğin çokluğu esas alınmakla birlikte bu konuda farklı kriterler öne sürülmüştür. Hanefî, Hanbelî ve Mâlikî mezheplerine göre atkısı ipek, çözüğü başka bir kumaş ipliğindense haramdır. Çünkü kumaşta atkı esastır. Çözüğünün ipek

olması halinde ise Hanefî ve Hanbelîler'e göre mubahtır. Bu durumda Mâlikîler'de câiz olup olmadığı yönünde görüşler bulunmakla birlikte sahih kabul edilen görüş mekruh olduğu yönündedir. Şâfiî mezhebinde ise ağırlık esas alınmış olup ipek miktarı daha ağırsa haramdır. Bu mezhepte ve Hanbelîler'de bir görüş de görünüşün esas alınacağı, ipeğin diğer kumaştan daha çok görünmesi halinde haram olacağı şeklindedir. Miktar ve görünüşün eşit olması durumunda genelde mubah olduğu kabul edilmekle birlikte haram veya mekruh olduğunu ileri sürerler de vardır.

İpeğin elbisede arma ve düğme olarak veya yaka, yen ve etek kenarlarında kullanılması halinde, bazı rivayetlerden hareketle (Müslim, "Libâs", 15; Ebû Dâvûd, "Libâs", 7, 9) çoğunluk tarafından en fazla dört parmak enindeki bir genişlik mubah kabul edilmiştir. Ayrıca tesbih ipi, para ve saat kabı, mushaf kılıfı, bohça, Kâbe ve Ravza-i Mutahhara'da örtü olarak kullanılması, herhangi bir hastalığın tedavisi, sıcak veya soğuğa karşı korunmada başka elbise bulunmaması gibi zaruret durumlarında giyilmesi de câiz görülmüştür. Bazı âlimler, heybetli görüldüğü veya daha korunaklı olduğu için savaşta ipek giyilmesini mubah kabul ederken bazıları bunu da haram saymışlardır. Erkeklerle yönelik yasak ipek ve ipek elbise bulundurmalarına, ticareti ve dikimiyle uğraşmalarına engel değildir.

İpek konusunda erkeklerle yönelik yasak, ipekli elbiseyle kılınan namazın geçerli olup olmayacağı tartışmasını da gündeme getirmiştir. Başka elbisesi olduğu halde ipekli elbise ile namaz kılan kimse günah işlemekle birlikte namazı çoğunluğa göre sahihtir; Ahmed b. Hanbelî'den nakledilen meşhur görüşe göre ise sahih değildir. Başka elbise bulunmaması durumunda ipekli elbise ile namaz kılınabilir ve sonra iade edilmesi de gerekmez. Bazı Mâlikî âlimleri, bu durumda vakit içinde başka elbise bulduğu takdirde namazın iade edilmesi gerektiğini, bazıları da bunun müstehap olduğunu belirtmişlerdir. Zaruret halinde ipek elbiseyle namaz kılmak necis elbiseyle namaza tercih edilmiştir. Hanefîler ipek kefeni kadına câiz, Şâfiîler kerâhetle câiz görürken Hanbelî ve Mâlikîler bunun erkek gibi kadına da haram olduğunu, kadınlara yönelik cevazın hayatla sınırlı bulunduğunu ileri sürmüşlerdir. Başka kumaş bulunmaması durumunda ise her ikisi için de ipek kefen kullanmak câizdir.

BİBLİYOGRAFYA :

Buhârî, "Libâs", 25; Müslim, "Libâs", 6, 7, 15, 21; İbn Mâce, "Libâs", 19; Ebû Dâvûd, "Libâs", 7, 9, 11; Tirmizî, "Libâs", 1; İbn Rüşd, *el-Beyân ve't-taḥşîl* (nşr. Muhammed Haccî), Beyrut 1406/1986, XVIII, 616-618; Kâsânî, *Bedâ'î'î*, V, 130-132, 307; İbn Kudâme, *el-Muğnî* (nşr. Abdullah b. Abdülmuhsin et-Türki - Abdülfettâh M. el-Hulvi), Kahire 1412/1992, II, 304-311; III, 393; Mevâkî, *et-Tâc ve'l-iklîl*, Beyrut 1398, I, 498, 505; II, 240; IV, 4; Burhâneddin İbn Müflîh, *el-Mübdi' fi şerhi'l-Muknî'* (nşr. M. Zühreyye eş-Şâvîş), Beyrut 1980, I, 65-66, 267-268, 283, 379, 381-382; *Tecrid Tercemesi*, III, 29-34; IV, 285-287, 290; VIII, 40-41; Hattâb, *Mevâhibü'l-celîl*, Beyrut 1398, I, 504; II, 224; III, 153; IV, 4; İbn Nuceym, *el-Bahrü'r-râ'ik*, IV, 391; VI, 171; VIII, 215-216; Şirbînî, *Muğni'l-muhtâc*, I, 186, 306-308, 337, 471; II, 247; IV, 343; Buhûti, *Keşşâfû'l-kunûs*, I, 51, 116, 130, 269, 281-284; II, 104-105; Şevkânî, *Neylû'l-evṭâr*, II, 91-104; M. Abdülazîz Amr, *el-Libâs ve'z-zîne fi şer'i'ati'l-İslâmiyye*, Beyrut 1405/1985, s. 215-228; "Hârîr", *Mv.F*, XVII, 205-212.

YUNUS VEHBI YAVUZ

İPEK

Kosova'da eski bir kasaba.

Bugün Peja (Peć) adıyla anılan İpek, Kosova'nın Metohija kesiminin (Obština) merkezi olup nüfusu 30.000'den biraz fazladır. Bistrica nehri üzerinde denizden 540 m. yükseklikte kurulmuştur. Kuzey Arnavutluk Alpleri'nin eteklerinde Metohija ovasının kenarında yer alır. Arnavutluk sınırı buranın 20 km. güneybatısındadır. Şehir yoğun müslüman-Arnavut nüfusu, birçok cami ve faal tekkeleriyle dikkat çeker. 1456-1912 yılları arasındaki Osmanlı hâkimiyeti döneminde, Dukagin sancağında önemli bir kasaba oluşunun yanı sıra Kuzey Arnavutluk'taki Leş liman şehiriyle birlikte sancak beyinin ikametgâhı da olmuştur. Metohija ovasına doğu Makedonya, Sırbistan ve Bosna ile iyi bağlantısı bulunmaktadır. Batıya doğru ise dağlık kesimdeki yollarla Karadağ'a (Montenegro) ve güneyde Arnavutluk kıyılarına İşkodra'ya (Shkodër, İskenderiye) ulaşılır.

Kasabanın ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu hususunda bilgi yoktur. Buranın, hakkında çok az bilgi bulunan bir Roma şehri üzerinde yer aldığı ileri sürülmektedir. Bugünkü kasabanın bulunduğu yerdeki bir yerleşimden ilk defa 1202'de söz edilir ve 1220'de buranın Hvosno nahiyesine bağlı (Župa) bir köy olarak adı geçer. XIII. yüzyıl sonlarında Sırp başpiskoposluğunun merkezi olmuş ve 1346'da Çar Dusan'ın bir emriyle patriklik derecesine yükseltiştir. Daha

sonra Sırp patriklik merkezi haline gelişti kasabanın gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Burada XIII. yüzyılda ve XIV. yüzyılın ilk yarısında, Karadağ'a uzanan Rugova Kanyon'un ağzında bugün hâlâ ayakta duran, büyük dehlizlerle birbirine bağlanan üç kilise yapılmış ve bunlar patriklik binalarını oluşturmuştur.

İpek'in Osmanlı idaresi altına girişi, 1455'te Fâtih Sultan Mehmed'in Sırbistan'ı ele geçirmesinden hemen sonradır. Ancak bu konuda Osmanlı kaynaklarında herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Zamanla burası bir hıristiyan köyü olmaktan çıkarak küçük bir müslüman kasabası haline gelmiş, 1479'da İşkodra Venedikliler'den alınca yeni kurulan İşkodra sancağına İpek de dahil edilmiştir. 1485'te yapılan tahriri yansıtan defterde, burası bir nahiye merkezi olarak geçer. Bu deftere göre kasabada beş hıristiyan mahallesinde 105 hâne bulunuyor, toplam hâne sayısı, otuz üç hâne müslüman nüfusla birlikte 138'e ulaşıyordu (tah. 600-650 kişi). Küçük müslüman cemaatin önemli bir kısmı terzi, nalbant, sabuncu, tellâk, kasap gibi esnaf gruplarına mensup olarak deftere yazılmıştı. Bunlar arasında "Ayas Rum", "Sinan Dimaşki" gibi birtakım nisbelere rastlanması Anadolu'dan vâki göçleri hatıra getirmektedir. Bu sırada kasabada büyük bir ihtimalle eski bir kiliseden çevrilen Fethiye Camii ve bir hamam vardı.

XVI. yüzyılda İpek'in gelişmesi sürdü. 1530 tarihli tahrirde göre burada toplam 237 hâne (tah. 1200 kişi) vardı. Hıristiyan nüfus doksan yedi hâne olarak önceki mahallelerinde oturmayı sürdürüyordu. Fakat sayıları giderek azalmaya başlamış, buna karşılık müslüman nüfusunda önemli artış meydana gelmiştir. 140 hâneye ulaşan müslüman nüfus beş mahallede yaşamaktaydı. Bu gelişmeye paralel olarak fizikî yapıda da önemli değişimler oldu. Nitekim 1530'da burada iki cami (Sultan Mehmed Han, Gülsüm Hatun), üç mescid (Pîrî Bey, Hayrullah Bey, Sipahi), bir imaret, bir medrese, iki de hamam bulunuyordu. Kasaba idarî bakımdan bir kaza merkezi olmuş ve İşkenderiye sancağı içinde yer almıştı. Gelişme çizgisini, İslâm kültürünün yeni izleriyle sürdüren İpek, aynı zamanda çoğu Sırp asıllı hıristiyanlar için de önemli bir dinî merkez olma niteliğini korumuştur. Patrikliğe, padişah fermanı ile hem mülklerini muhafaza hem de ayrıcalıklı birtakım malî haklar tanınmıştı. Patrikliğin manastırı, genellikle müslüman askerlerden oluşan

silahlı muhafızlarla koruma altına alınmıştı.

XVI. yüzyılın ilk yarısında 1530'dan sonra, İpek ile Adriyatik kıyısındaki Leş arasında kalan kesim küçük bir idarî bölge haline getirilerek adını Osmanlı hizmetine girmiş eski bir Arnavut asilzade ailesi Dukaginler'den alan Dukagin sancağı kuruldu. Dukagin sancak beylerinin ikametgâhı olan İpek'te özellikle idareciler tarafından birçok cami ve diğer bazı binalar inşa edildi. Bunlar arasında Defterdar Mehmed Efendi Camii (1033/1624 tarihli mezar taşı cami hazînesinde yer almaktadır), Veziriâzam Mere Hüseyin Paşa'nın Kurşunlu Camii ve yine Hüseyin Paşa'nın yaptırdığı han ve hamam zikredilebilir. 1556'da Veziriâzam Sokullu Mehmed Paşa'nın kardeşi Makarije Sokolović, Osmanlı hükümeti tarafından yeniden düzenlenen Sırp patrikliğine getirildi. Patriklik binaları tamir edildi, geniş dehlizler fresklerle süslendi; ayrıca bölgedeki pek çok köy kilisesi yeniden yapıldı. XVII. yüzyılda Patrik Pajsije, meşhur ressam Grigori Mitrofanović'e St. Demetrius Kilisesi'ni resimlerle süslendi. 1674'te Patrik Maksim, patriklik binalarının bir parçasını ve St. Nicolas Kilisesi'ni yaptırdı. Bütün bu faaliyetler, söz konusu devirlerde Osmanlılar'ın dinî düşüncelerindeki hoşgörünün dikkat çekici örnekleridir.

Viyana bozgununun ardından 1689'daki Avusturya karşı saldırıları sırasında İpek ve bütün Kosova işgale uğradı, İslâmî yapılar ağır şekilde tahrip edildi. Avusturya kuvvetleri, ertesi yıl Mahmud Paşa idaresindeki Osmanlı güçleri tarafından yenilgiye uğratılıp geri püskürtüldü. Bu mücadele sırasında kasaba yandığı gibi patriklik merkezi de yağmalandı. 100.000'den fazla Sırp, Osmanlılar'ın intikamından korkarak Patrik Arsenije Černojević reh-

berliğinde geri çekilen Avusturya ordusunu takip etti. Onlardan boşalan yerler batıda dağlık kesimdeki müslüman Arnavutlar'ca dolduruldu. Böylece Kosova'nın dinî ve etnik yapısında önemli bir değişiklik meydana geldi. Yavaş yavaş toparlanmaya başlayan İpek ise 1738-1739'da veba salgını ile yeni bir sarsıntı geçirdiyse de bu geçici oldu. 1690'dan sonra tahrip edilen Fethiye Fâtih Sultan Mehmed Camii, kubbeli olarak ve geç dönem Osmanlı üslubunu gösterir şekilde yeniden inşa edildi. Kasabanın ilk ve en önemli camii olarak Bayraklı Cami adıyla da anıldı. Diğer önemli yapı grubu, 1131 (1719) yılında adı geçen Obranzâde Mehmed Bey'in imaret ve medresesidir. Mevlevihâneye ise 1155 (1742) tarihli bir belgede rastlanır. Kasabanın ikinci medresesi XVIII. yüzyıl yapısı olmalıdır. Bununla birlikte İpek'teki bu yapıların hiçbiri Osmanlı mimarisinin önemli örnekleri olmayıp basit taşra binaları niteliğindedir.

XVIII. yüzyıl sonlarında İşkodra derebeyi Buşatlı Mahmud Paşa İpek'i işgal edip kendi arazisi içerisine kattı. 1831'de Hüseyin Bey (Gradašćević) idaresindeki Bosna ordusu tarafından buradan uzaklaştırıldı; bu arada kasaba yanarak harap oldu. Kısa bir süre sonra yeniden toparlanan kasabada 1840'ta Türk, Arnavut, Sırp ve Eflaklılar'dan oluşan 12.000 kişi yaşıyordu.

XIX. yüzyılın ikinci yarısına ait Prizren vilâyeti ve daha sonra Kosova vilâyeti salnâmelerinde bir sancak merkezi olarak İpek hakkında geniş bilgi bulunmaktadır. 1291 (1874) tarihli salnâmeye göre kasabada 9981 müslüman, 814 Ortodoks, 387 Katolik hıristiyan ve 1025 Çingene vardı. 1829 ev, bir hamam, 525 dükkân, on bir cami, iki medrese, on iki mektep, sekiz han, bir kilise ve iki saat kulesi de

İpek'ten
bir görünüşü -
Kosova

bulunuyordu. 1296 (1879) tarihli *Kosova Vilâyeti Salnâmesi*'nde bu bilgilere bir de telgrafhânenin mevcut olduğu eklenmişti.

İlk Balkan savaşları sırasında İpek Karadağ ordusu tarafından işgal edildi ve 1920'ye kadar buranın bir parçası olarak kaldı. Daha sonra Sırbistan'a katıldı. Bu tarihten itibaren giderek gelişmeye başladı. 1931'de 13.938, 1940'ta 17.000, 1961'de 28.000 nüfusu vardı. Bugün burası birçok cami ve Halvetî, Kâdirî, Rifâî tekkesiyle yoğun bir müslüman nüfusa sahip kasaba olarak gelişmesini sürdürmektedir. Öte yandan büyük ikon koleksiyonu, minyatürlü yazmaları, gümüş eşyaları, duvar resimleri ve ağaç oymaları ile Peç piskoposluğu sadece Sırbistan'ın en önemli kültürel âbidelerinden biri değil, aynı zamanda söz konusu eserlerin vücuda getirildiği Osmanlı döneminin kültürel / dinî siyasetinin en güzel örneği olarak ayakta durmaktadır. 1999 baharında Kosova'da meydana gelen savaş sırasında Peç şehrinin tarihî merkezi büyük oranda hasar görmüş, tarihî binalar, camiler ve tekeller teşhis edilemeyecek duruma gelmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

BA, TD, nr. 367, s. 322-323; S. Petković, *Zidno Slikarstvo na Području Pečke Patriarsije 1554-1614*, Novi Sad 1965; a.mlf. v.dğr., "Peç", *Enciklopedija Jugoslavije*, Zagreb 1965, VI, 449-451; Selami Pulaha, *Le cadastre de l'ân 1485 du sandjak de Shkodër*, Tiran 1974, II, 5 (Osmanlıca metin); Ayverdi, *Avrupa'da Osmanlı Mî'mârî Eserleri III/3*, s. 41-47, rs. 926-952; Djemal Djehajic, *Derviski Redovi u jugoslovenski zmljama*, Sarajevo 1986, bk. İndeks; A. Popovic, *l'Islam balkanique*, Berlin 1986, tür.yer.; a.mlf., "Balkanski Dervisi, I, Rifaije", *Zbornik za Orientalne Studije* (ed. Radovan Samardzic), Beograd 1992, s. 155-225; Mark Krasnić, "Manastirske Vojvode u Kosovsko-Metohijskoj Oblast", *Glasnik Muzeja Kosova i Metohije*, III, Priština 1958, 107-128; Mehmet Mujezinović, "Nadpisi na Nadgrobnim spomenicima Halil Bega iz 1545 i Defterdar Hadji Muhamed Efendi iz 1623 godine u Peci", *Starine Kosova i Metohije*, IV-V, Priština 1968-71; Madzide Bećirbegović, "Prosvjetni objekti islamske arhitekture u Bosni i Hercegovini", *POF*, XX-XXI (1974), s. 346-347.

MACHIEL KIEL

İPEK HANI

Bursa'da
XV. yüzyılın ikinci yarısında yapılmış
en büyük han.

Bursa il merkezinde, Ulucami'nin kuzeyinde ve bu yapı ile İvaz Paşa Külliyesi arasında bulunmaktadır. Çelebi Sultan Mehmed tarafından Yeşilcami Külliyesi'ne ge-

lir sağlamak amacıyla inşa edilmiştir. Mimarının kim olduğu kesin olarak bilinmese de İpek Hanı'nın yakınında kendi adına bir külliye inşa eden ve Yeşilcami Külliyesi'nin de mimarı olan Hacı İvaz Paşa tarafından yapılmış olması kuvvetle muhtemeldir. Şehrin Osmanlılar tarafından fethini müteakip başşehir olarak düzenlenmesi sırasında İpek Hanı'nın da bulunduğu bu bölge Hacı İvaz Paşa Çarşısı veya Kazazhane diye anılan büyük bir ticaret merkezi haline gelmiştir. İpek Hanı, bu amaca uygun olarak kervanların konaklaması ve yerli tâcirlerin iş yeri olarak kullanılmaları için yapılmıştır. Yapının mimari şeklinde bu özellikler açıkça görülmektedir.

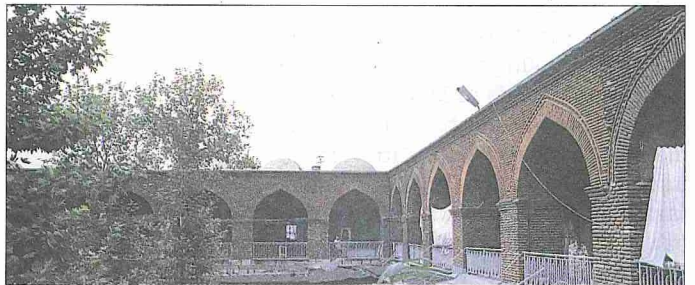
İpek Hanı'nın geçmişte pek çok yangın ve depremde zarar gördüğü ve çeşitli onarımlar geçirdiği bilinmektedir. Yapının gördüğü ilk tamir 963 (1556) yılına ait olup on altı odası, çatı ve saçığı onarılmıştır. 23 Safer 1042 (9 Eylül 1632) tarihinde üst katındaki otuz sekiz hücrenin ocakları, avluya bakan kapının kemeri ve merdivenler onarılmış, avlunun ortasındaki bir yana eğilmiş olan mescid kaldıraçla düzeltilmiştir. 1149 (1736-37) yılında mescidin altındaki oda, mescidin üst kısmı ve şadırvan tamir edilmiş 1155'te (1742) yine şadırvan, su yolları, mescid, merdivenler, duvar ve camları elden geçirilmiştir. 7 Rebîülâhîr 1189 (7 Haziran 1775) tarihinde hanın mescid ve ahırında tamirat yapılmıştır. Zamanla büyük bir kısmı yıkılan ve bir ara oto tamirhanelerince işgal edilen yapı 1958'deki büyük yangında büsbütün harap olmuştur. Yapı uzun bir süre çok harap durumda kaldıktan sonra 1972-1973 yıllarında restore edilmiştir. Bugün içinde çok sayıda dükkânın bulunduğu oldukça bakımlı bir ticarî bina durumundadır.

Eski İpek Hanı, Yeni İpek Hanı gibi isimlerinin yanı sıra geçmişte Sultan Hanı, yangından önceki kullanış şeklinden dolayı Paytoncular (Faytoncular) Hanı ve Arabacılar Hanı gibi adlarla da anılan yapının

asıl adı burada ipek ticaretinin yapıldığını göstermektedir. Hanın orijinal kısmı, çift katlı mimarisiyle batı yöndeki parçasıdır. Bu bölüm örnek alınmak suretiyle restore edilen yapı, benzeri olan diğer şehir içi hanlarının mimari özelliklerine uygun bir biçimde, yani ortasında üzeri açık bir avlu bulunan, dört bir yanı çift katlı galerili plana göre yenilenmiştir. Kareye yakın bir plan gösteren İpek Hanı'nın ana kapısı doğu cephesinde bulunmaktadır. Koza Hanı'nda olduğu gibi bu han kapısının da aslında bir taçkapı şeklinde inşa edilmiş olması mümkündür. Restorasyon sırasında yapılan şimdiki kapının hiçbir özelliği yoktur. Ayrıca güneydoğu kısmından bağlantılı diğer bir kapıyla yan sokaktan üst kata doğrudan geçiş sağlanmıştır.

Her iki katta da avluyu saran, kalın pâyelerin desteklediği revaklar bulunur. Üst kat revakları kubbelerle örtülü olup bunun ardında yan yana sıralanmış, dikdörtgen planlı mekânların üzerleri tuğladan kubbeli tonozlarla örtülmüştür. Alt katta otuz dokuz, üst katta kırk iki oda birer kapıyla önlerindeki revaklara açılmaktadır. Zemin katındaki yuvarlak kemerli, üzeri çapraz tonozlarla örtülü revaklar bugün tamamen kapanmış, ardındaki dükkânlarla dahil edilmiştir. Bu mekânlar eskiden hanın deposu olarak kullanılıyordu. Aynı katta bulunması gereken ahır ve yemlik mekânlarının yeri tam olarak bilinmese de güney kısımda bulunduğu tahmin edilmektedir (Ayverdi, s. 123). Yine günümüze ulaşmayan mescid geleneğe uygun biçimde avlunun ortasında yer alıyordu. Onikigen şemaya sahip fevkanî mescidin alt kısmı şadırvan olarak düzenlenmiş olup burada ayrıca dört odanın var olduğu bilinmektedir.

Yapı yontma taş ve tuğladan inşa edilmiştir. Duvarlar ve pâyelerde taş ve tuğla almaşık örgülü olarak kullanılmış, kemerlerin üst kısmındaki ince silmelerde ve saçakta kullanılan tuğlalar köşeli yerleştirilerek yapıya dekoratif bir özellik kazandırmıştır. Ayrıca yapıda orijinal olan

İpek Hanı'nın
üst kat revakından
bir detay -
Bursa